

Motion till riksdagen 2025/26:503

av **Ulrika Westerlund m.fl. (MP)**

En inkluderande abortlagstiftning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att en framtida utformning av lagstiftning inkluderar alla berörda oavsett kön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I februari i år överlämnade abortutredningen (*En förändrad abortlag – för en god, säker och tillgänglig abortvård*, SOU 2025:10) sitt betänkande till regeringen. Utredningen har bland annat sett över språkdräkten i lagen och föreslår en rad förenklingar och tydliggöranden, på ett mer tidsenligt språk. Bland annat har ordet ”havandeskap” bytts ut. Den första paragrafen föreslås nu lyda ”Den som är gravid har rätt att göra abort om det sker före utgången av artonde graviditetsveckan (graviditetsvecka 18+0 dagar)”.

För den som följt de senaste årens debatter om förändring av könstillhörighetslagen och transpersoners rättigheter i stort torde det vara tydligt att den föreslagna nya skrivningen, förutom att vara skriven på ett uppdaterat språk, syftar till att inkludera också de personer som ändrat juridiskt kön till man, men behållit sina ursprungliga reproduktiva organ och alltså kan bli gravida. Detta har varit möjligt sedan 2013 i Sverige, då tvångssteriliseringarna av dem som vill ändra juridiskt kön togs bort.

Ganska snabbt efter överlämnandet utbröt en debatt om att förändringarna i lagtexten inneburit att ordet ”kvinna” tagits bort. Tidigare stod det till exempel i den första paragrafen ”Begär en kvinna att hennes havandeskap skall avbrytas, får abort utföras om åtgärden vidtas före utgången av artonde havandeskapsveckan...”. Utredningen motiverade sitt val på följande sätt: ”I paragrafen används den som är gravid i stället för en kvinna som nuvarande bestämmelse. Rättigheten är kopplad till tillståndet graviditet och täcker därför in alla personer, oavsett juridiskt kön, som är gravida och där en abort därför kan vara aktuell.”

Regeringen valde att reagera på debatten med att inom några veckor skriva en debattartikel tillsammans med stödpartiet Sverigedemokraterna om att ordet ”kvinna”

skulle vara kvar i lagtexten. Bland annat skrev man i artikeln att ”Tidöpartierna förstår oron för vad en sådan potentiell förändring skulle innebära för kvinnors jämställdhet. En sådan oro är att förslaget kan bidra till en utveckling där kvinnor osynliggörs och reduceras till sina reproduktiva organ.” Exakt varför en könsneutral skrivning som riktar sig till alla gravida skulle bidra till detta förklarades inte. Det ligger nära till hands att tänka sig att artikelförfattarna kanske bland annat blandade ihop den föreslagna lagtexten, med debatten om ord som till exempel ”livmoderbärare” som har använts i helt andra sammanhang. Det finns ju också gott om exempel på könsneutrala skrivningar i lagtext. I till exempel brottsbalkens kapitel 6, som handlar om sexualbrott, är skrivningarna könsneutrala, trots att det ju är välkänt att den absoluta majoriteten av brottsoffren är kvinnor.

De allra flesta som är i behov av abortvård är kvinnor, men det finns också nu personer som är män, som kommer att vara i behov av vården. Det är därför nödvändigt att den förändrade lagtexten inkluderar även dessa. Det enklaste sättet att göra det på att gå vidare med utredningens könsneutrala förslag. Ett annat sätt, som kommer att bli otympligare rent språkligt, är att benämna såväl kvinnor som andra i lagtexten. Exempelvis skulle inledningen av första paragrafen då kunna lyda ”Den kvinna eller annan person som är gravid...” Att bara lägga till ordet kvinna i utredningens föreslagna lagtext är inte ett alternativ. Detsamma gäller förstås i andra lagtexter. Bland annat har grundlagsutredningen (*Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter*, SOU 2025:2) också föreslagit en könsneutral skrivning i sitt förslag om att skriva in rätten till abort i regeringsformen: ”Den som är gravid har rätt att avbryta sin graviditet enligt bestämmelser som meddelas i lag.” Om regeringen avser att gå vidare med detta förslag är det nödvändigt att den könsneutrala skrivningen behålls, alternativt att en inkluderande skrivning, där alla som kan bli gravida benämns, föreslås.

Ulrika Westerlund (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Nils Seye Larsen (MP)

Mats Berglund (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Jan Riise (MP)

Camilla Hansén (MP)